

Sygn. akt: III U 1587/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Suchcicka
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 września 2014 r. w O.

sprawy z odwołania R. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania R. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 21 sierpnia 2013r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje R. P. prawo do emerytury od 9 sierpnia 2013r;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

R. P. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 21.08.2013r., znak (...), którą tą decyzją Zakład odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie. Zakład opierał swoje stanowisko na ustaleniach, że odwołujący się na dzień 01.01.1999r. nie udokumentował wymaganego 15 -letniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił

i zważył, co następuje:

R. P. urodził się w dniu (...), podstawą ubiegania się przez ubezpieczonego o prawo do emerytury jest więc ustawa z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z art. 24 ust 1b pkt 19 tej

ustawy ubezpieczonym urodzonym pomiędzy dniem 01.07.1953r. a 30.09.1953r. przysługuje prawo do emerytury w wieku co najmniej 66 lat i 11 miesięcy.

Zgodnie z literalnym brzmieniem art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu obowiązującym na dzień 01.01.2013r. w zw. z §4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze świadczenie emerytalne przysługuje ubezpieczonemu, urodzonemu po dniu 31.12.1948r., który łącznie spełnił następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
2. nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego lub złożył wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na dochody budżetu państwa,
3. w dniu wejścia w życie ustawy (tj. 01.01.1999r.) udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn w tym co najmniej 15 lat okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych rozpatrując wniosek R. P. złożony w dniu 01.08.2013r. na podstawie zgromadzonej dokumentacji ustalił, że ubezpieczony nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego, na dzień 01.01.1999r. zgromadził staż pracy wynoszący 28 lat, 5 miesięcy i 3 dni; w tym 28 lat, 1 miesiąc i 7 dni okresów składkowych oraz 3 miesiące i 26 dni okresów nieskładkowych.

Po analizie zgromadzonej dokumentacji w postaci przedstawionych przez odwołującego świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach ZUS do okresu pracy w szczególnych warunkach zaliczył 10 lat, 2 miesiące i 17 dni.

Organ rentowy nie uznał okresu zatrudnienia od 13.03.1976r. do 08.03.1977r. i od 01.09.1980r. do 14.08.1987r. w (...)

Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w O., ponieważ w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 14.08.1987r. wykazano, że odwołujący wykonywał prace: kierowca ciągnika, palacz kotłów wysokoprężnych wymienione w wykazie A, dział VIII, XIV, poz. 3,1 rozporządzenia RM z dnia 07.02.1983r., brak jest jednak określenia charakteru wykonywanej przez odwołującego pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji w/w rozporządzenia oraz nie powołano się na przepisy resortowe. Ponadto z ogólnego świadectwa pracy z dnia 14.08.1987r. oraz zaświadczenia z dnia 26.06.2003r. wynika, że odwołujący zatrudniony był na stanowisku: pracownik fizyczny - palacz, a stanowisko pracy: pracownik fizyczny nie jest stanowiskiem uprawniającym do nabycia wcześniejszych uprawnień do emerytury. (decyzja ZUS z dnia 21.08.2013r., k. 14 a.e. nr (...))

Kwestią sporną, a zarazem mającą istotny wpływ na zasadność odwołania R. P. było ustalenie, czy odwołujący zgromadził 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przed Sądem ubezpieczeń możliwe jest wykazywanie okoliczności, od których zależy nabycie uprawnień o emerytury wszelkimi dowodami (wyrok SN z dnia 06.09.1995r., II URN 23/95, OSNP 1996/5/77, wyrok SN z dnia 02.02.1996r., II URN 3/95, OSNP 1996/16/239), dlatego też Sąd dopuścił dowód z przesłuchania zawnioskowanych świadków, zeznań odwołującego się w charakterze strony, akt emerytalnych w/w świadków oraz podjął bezskuteczne próby uzyskania akt osobowych odwołującego się z (...) Sp. z o.o. w T..

Świadek J. Szeznał, że zna odwołującego. Pracowali razem w D. T. w Bazie (...). Świadka zatrudniono od 01.12.1965r. - do czasu ogłoszenia upadłości. Świadek pracował na produkcji drzewnej, a potem był brygadzystą. Nie pamiętał dokładnie okresu, kiedy zatrudniono odwołującego się, ale początkowo był on pracownikiem fizycznym na produkcji drzewnej, później jeździł ciągnikiem, a potem pracował jako palacz, aż do czasu upadłości zakładu.

Świadek widział piec, który obsługiwał R. P., był on duży, parowy, grzało się nim wodę do produkcji spożywczej. Było dwóch palaczy, na dwie zmiany. Odwołujący tylko i wyłącznie zajmował się obsługą tego pieca. Kotły latem też nie były wygaszane, bo używano ich do pasteryzowania przetworów. Następnie R. P., „przeszedł” na tartak. Świadek widział odwołującego, jak jeździł na ciągniku, przywoził tarcicę za zakład drzewny, płyty z fabryki mebli z W., był tylko kierowcą. Zakład zajmował się produkcją drzewną i spożywczą, wykonywano palety, skrzynki. Odwołujący pracował w pełnym wymiarze. Pracy było dużo, na 2 i 3 zmiany. Świadek otrzymał prawo do wcześniejszej emerytury ze względu na pracę w warunkach szczególnych, co wykazano w świadectwie pracy, ale wcześniej musiał odwoływać się od decyzji ZUS do Sądu w Warszawie w 2002r. (rozprawa z dnia 09.07.2014 r., adnotacja 00:02:56, k. 39 odwr. a.s.)

Z akt emerytalnych świadka J. S. nr (...) wynika, że w okresie od 01.12.1965r. do 29.02.1992r. wykonywał on pracę w szczególnych warunkach na stanowisku pracownika fizycznego produkcji leśnej (wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 09.12.2002r., sygn. akt XIII U 16022/01).

Świadek T. Z. zeznał, że z odwołującym się pracowali w Zakładzie (...). Świadek w latach 1975- 1992 w charakterze kierowcy ciągnika, a w ostatnich latach - Ż.. Odwołujący na początku pracował na produkcji drzewnej. Potem był palaczem w kotłowni na kotle wysokoprężnym. Był to węglowy piec parowy, działał przez cały rok do produkcji pary i do pasteryzacji przetworów, nigdy nie był wygaszany. Odwołujący jako palacz zajmował się tylko obsługą tego pieca. Zakład skupywał runo leśne i robił przetwory. Świadek widywał R. P. przy pracy w kotłowni, palaczy było dwóch. Świadek zeznał, że sam także posiadał uprawnienia palacza i czasem ich zastępował. W D. był tartak i robiono opakowania dla firm. T. Z. uzyskał świadectwo pracy z tego zakładu, a prawo do emerytury uzyskał bez odwoływania się do Sądu (rozprawa z dnia 09.07.2014 r., adnotacja 00:12:47, k. 39 odwr. a.s.)

Z akt emerytalnych J. Z. wynika, że w okresie od 17.07.1975r. do 18.10.1977r. oraz od 24.10.1977r. do 29.02.1992r. pracował on jako kierowca ciągnika. (k. 35, 31 akt nr 5992458)

Odwołujący się R. P. zeznał, że w Zakładzie Produkcji (...) w D. pracował od 1976r., w okresie, jaki wpisano w świadectwach pracy. Traktorzystą był przez rok - od 13.03.1976r. do 08.03.1977r. Pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, jeździł U. (...). Woził deski i skrzynki z R. do D., to 30 km w jedną stronę. Potem przeszedł na produkcję drzewną: zbijał skrzynki, pracował jako pilarz. Palaczem był od dnia 01.09.1980r. do dnia 14.08.1987r. Obsługiwał kocioł wysokoprężny parowy typu przemysłowego do ogrzewania wody. Wszystko robił ręcznie. Kocioł ten był opalany węglem, nigdy go nie wygaszano, musiał trzymać temperaturę do gotowania przetworów, m.in. z jagód, porzeczek, truskawek, zimą z pieczarek. Wekowali słoiki, gotowali zalewę, a w dużych wannach ustawiali skrzynki z przetworami. Latem też pracowali na dwie zmiany, po 8 godzin dziennie. (rozprawa z dnia 05.06.2014 r., adnotacja 00:04:16, k. 47 odwr. a.s.)

Zeznania świadków korespondują z zeznaniami odwołującego złożonymi w charakterze strony. J. S. zeznał, że zatrudniono go od 01.12.1965r., czyli wcześniej od R. P., i pracował aż do ogłoszenia upadłości Zakładu, ma więc wiedzę, czym zajmował się odwołujący. Także T. Z. zatrudniony był w tym samym czasie, co odwołujący. Świadkowie zgodnie zeznali, że R. P. na początku pracował na produkcji drzewnej. Potem był traktorzystą, a następnie palaczem w kotłowni na kotle wysokoprężnym, parowym, typu przemysłowego, który działał przez cały rok, potrzebny był bowiem do ogrzewania wody oraz wyrobu przetworów z owoców i runa leśnego. Zakład (...) zajmował się produkcją drzewną i spożywczą, wykonywano palety, skrzynki, świadczone usługi transportowe, pracy było więc dużo przez cały rok.

Sąd uznał zeznania świadków oraz odwołującego za rzetelne i wiarygodne. Świadkowie jako osoby obce dla odwołującego nie mieli interesu prawnego w składaniu fałszywych zeznań, wypowiedzieli się na dany temat swobodnie i bez oznak zafalszowania. Podnieść należy, iż brak precyzji zeznań świadków, co do okresów pracy odwołującego się nie może być podstawą do uznania ich za niewiarygodne, bo od chwili świadczonej przez ubezpieczonego pracy upłynęło ponad 30 lat, lat, a przy tym nie sposób pamiętać dokładnie, o której godzinie rozpoczynał pracę, o której kończył i co w danym dniu robił. Należy zwrócić jednak uwagę, że złożone zeznania są logiczne i znajdują oparcie w dokumentacji zgromadzonej w aktach emerytalnych, tj. w **świadectwie**

wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 09.05.1983r., wystawionego przez (...) S.A. Zakład w D., w którym wskazano, że w okresie od dnia 22.09.1987r. do dnia 13.05.1998r. i w okresie: od dnia 02.11.1987r. do dnia 13.05.1998r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace według Wykazu A Dział XIV poz. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 roku na stanowisku palacza c.o. wymienionym w Wykazie A Dział XIV poz. 1 pkt 4 - prace nieautomatyzowane palaczy rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego, wykazu stanowiącego załącznik do Zarządzenia Ministra Leśnictwa i (...) w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu leśnictwa i przemysłu drzewnego. Sąd miał również na uwadze, że J. Z. jako kierowca ciągnika, za identycznie wykonywaną jak R. P. pracę uzyskał uprawnienia emerytalne i nie uznanie warunków pracy odwołującego za pracę w szczególnych warunkach stanowiłoby przejaw nierówności wobec prawa.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy uznał, że w spornych okresach R. P. wykonywał pracę w szczególnych warunkach w okresach:

- **od 13.03.1976r. do 08.03.1977r.** – 11 miesięcy i 27 dni jako **kierowca ciągnika** – tj. pracę wymienioną w Wykazie A, Dziale VIII, pkt 3 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.1983.8.43);

- **od 02.11.1987r. do dnia 13.05.1998r.** – jako tzw. **palacz** – tj. 10 lat, 6 miesięcy i 11 dni - zgodnie z bowiem z Wykazem A, Działem XIV, pkt 1 w/w Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. - prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego są zaliczane do prac w szczególnych warunkach.

Z uwagi na powyższe Sąd ustalił, że na dzień 01.01.1999r. R. P. zgromadził okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 11 lat, 6 miesięcy i 8 dni, co z okresem uwzględnionym przez organ rentowy w wymiarze 10 lat, 2 miesięcy i 17 dni przekracza wymagany ustawowo okres 15- lat pracy w warunkach szczególnych.

Mając na względzie poczynione ustalenia Sąd uznał, że R. P. spełnia wszystkie wymagane prawem warunki nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach i **na podstawie art. 477¹⁴ §2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującemu prawo do emerytury poczynszy od (...), tj. od dnia, w którym ukończył 60 lat** - stosownie do treści art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. O powyższym orzeczono w punkcie 1 wyroku.

Zgodnie z art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – Sąd, orzekając o prawie do emerytury, ma obowiązek stwierdzenia, czy organ rentowy ponosi lub nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji i przyznanie tego prawa na etapie postępowania administracyjnego. Sąd uznał, że w przedmiotowej sprawie ZUS nie ponosi takiej odpowiedzialności. Dopiero przeprowadzenie szerszego postępowania dowodowego przed Sądem, przesłuchanie w sprawie świadków, umożliwiło stwierdzenie, że w spornym okresie odwołujący pracował w szczególnych warunkach. Zgromadzony na etapie postępowania przed organem rentowym materiał dowodowy nie pozwalał jednoznacznie na ustalenie, czy odwołujący spełnił wszelkie wymagane prawem warunki uprawniające do prawa do emerytury. Z uwagi na powyższe Sąd orzekł jak w punkcie 2 wyroku.

Mając powyższe na względzie orzeczono jak w sentencji.